

วิชากฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑- ๒
ครั้งที่ ๕

โดย
ดร. ธนรัตน์ ทังทอง
ประธานแผนกคดีเลือกตั้งในศาลอุทธรณ์

คำถาม ศาลชั้นต้นยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ ผู้ร้องจะอุทธรณ์ คำสั่งศาลชั้นต้นได้ทันทีหรือไม่ (บทบรรณานุกรมที่ 76)

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๐/๒๕๖ ๖ คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของผู้ร้องมีผลทำให้คำร้องของผู้ร้องเสร็จสิ้นจำนวนไปจากศาล ไม่ใช่คำสั่งระหว่างพิจารณาไม่ต้องห้ามอุทธรณ์คำสั่งนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๖ ผู้ร้องขอที่จะอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นได้ทันที แต่ต้องอุทธรณ์ภายในกำหนดหนึ่งเดือนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๘ มิฉะนั้นคดีของผู้ร้องในส่วนขอเข้าร่วมเป็นโจทก์เป็นอันยุติตามคำสั่งของศาลชั้นต้น

คำถามที่น่าสนใจ

๑. พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานยักยอกตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๒ การที่จำเลยตกลงชำระเงินที่ยักยอกคืนแก่โจทก์ร่วม เมื่อโจทก์ร่วมได้รับชำระครบถ้วนแล้ว จะถอนคำร้องทุกข์ให้เป็นการตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันก่อนคดีถึงที่สุด ทำให้สิทธินำคดีอาญาของโจทก์มาฟ้องระงับสิ้นไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒) หรือไม่ (บทบรรณาธิการฯ ภาค ๒ สมัยที่ ๗๕ เล่ม ๕)

3

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๙๘/๒๕๖๕ ตามรายงานกระบวนการพิจารณาลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ได้ความว่าผู้ประนีประนอมไกล่เกลี่ยแล้วคู่ความตกลงกันได้ โดยจำเลยตกลงชำระหนี้ตามฟ้องให้แก่โจทก์ร่วม จำนวน ๒,๑๐๔,๙๙๑.๑๓ บาท ในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เมื่อโจทก์ร่วมได้รับชำระครบถ้วนแล้ว โจทก์ร่วมจะถอนคำร้องทุกข์ให้แก่จำเลย โดยโจทก์ไม่คัดค้าน แต่ถึงวันนัดจำเลยยังไม่สามารถชำระเงินแก่โจทก์ร่วมตามที่ตกลงกัน และขอเลื่อนนัดพร้อมเพื่อฟังผลการชำระหนี้หรือนัดฟังคำพิพากษาไปอีกหลายนัดจนถึงวันนัดในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ จำเลยยังคงไม่ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ร่วมจนครบถ้วน

4

ต่อ

โจทก์ร่วมจึงแถลงขอให้ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษา และศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยตามรายงานกระบวนการพิจารณาลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ ยิ่งทำให้เห็นเจตนาของโจทก์ร่วมชัดเจนว่าตราบใดที่จำเลยยังไม่ได้ชำระเงินให้แก่โจทก์ร่วมครบถ้วน โจทก์ร่วมก็ยังตั้งใจที่จะดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยอยู่เช่นเดิม ดังนี้ ข้อตกลงที่โจทก์ร่วมให้จำเลยผ่อนชำระหนี้แก่โจทก์ร่วมดังกล่าว จึงไม่ได้มีลักษณะเป็นการยอมความอันจะทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องต้องระงับสิ้นไปตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๒)

5

อำนาจสืบสวน สอบสวน

(มาตรา ๑๗-๒๑)

(ต่อ)

การสืบสวน หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด (มาตรา ๒ (๑๐))

(ต่อ)

ผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา ได้แก่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ (มาตรา ๑๗) โดยตำรวจมีอำนาจสืบสวนทั่วราชอาณาจักร ส่วนพนักงานฝ่ายปกครองมีอำนาจสืบสวนเฉพาะในเขตที่ตนรับผิดชอบเท่านั้น (ฎีกาที่ ๑๔๐/๒๔๙๐) ดังนี้ ตำรวจแม้จะได้รับ คำสั่งแต่งตั้งให้ทำหน้าที่อื่นก็ยังมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาอยู่ ฎีกาที่ ๕๐๐/๒๕๓๗, ๒๓๙๐/๒๕๒๗, ๑๖๗๐/๒๕๐๙

(ต่อ)

อำนาจสืบสวนของเจ้าพนักงานตำรวจ แตกต่างกับอำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวน กล่าวคือพนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนเฉพาะคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของตน ทั้งนี้เป็นไปตามบัญญัติมาตรา ๑๘ ถึงมาตรา ๑๙ การสอบสวนจึงจะชอบด้วยกฎหมาย ส่วนอำนาจสืบสวน ไม่มีกฎหมายจำกัดอำนาจให้เจ้าพนักงานตำรวจทำการสืบสวนได้เฉพาะในท้องที่ที่ตนประจำการได้เท่านั้น เจ้าพนักงานตำรวจจึงมีอำนาจสืบสวนในท้องที่อื่นได้ตามมาตรา ๑๗ และมีอำนาจจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดได้ตามมาตรา ๒ (๑๖) ฎีกาที่ ๔๗๑๑/๒๕๔๒, ๑๒๕๙/๒๕๔๒

เขตอำนาจพนักงานสอบสวน (มาตรา ๑๘)

การสอบสวน หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตาม บ.วิ.อ. ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ (มาตรา ๒ (๑๑))

(ต่อ)

ผู้มีอำนาจสอบสวน

ในเขตจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง)

ผู้มีอำนาจสอบสวน คือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ปลัดอำเภอและข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่าชั้นนายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหามีที่อยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตนได้

(ต่อ)

ในเขตกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๑๘ วรรคสอง)

ผู้มีอำนาจสอบสวน คือข้าราชการตำรวจชั้นนายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป หรือเทียบเท่าชั้นนายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหามีที่อยู่หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตนได้

ข้อสังเกต จะเห็นได้ว่าความผิดที่เกิดในกรุงเทพมหานคร พนักงานฝ่ายปกครองไม่มีอำนาจสอบสวนเหมือนต่างจังหวัด

(ต่อ)

โดยสรุป พนักงานสอบสวนในท้องที่ที่ความผิดได้เกิดขึ้น หรืออ้างว่าได้เกิดขึ้นหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นหรือผู้ต้องหาที่อยู่หรือถูกจับในเขตอำนาจของตน เป็นผู้ที่มีอำนาจสอบสวน ถ้าการสอบสวนกระทำโดยพนักงานสอบสวนท้องที่อื่นที่ไม่มีเขตอำนาจ การสอบสวนก็ไม่ชอบมีผลทำให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง ฎีกาที่ ๔๖๓๔/๒๕๔๓, ๕๑๘/๒๕๐๖

การที่ผู้ต้องหาไปปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานสอบสวนที่สถานีตำรวจ พนักงานสอบสวนจึงแจ้งข้อหาและควบคุมตัวดำเนินคดี ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยว่าเป็นการจับกุมตัวแล้ว พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจดังกล่าวจึงมีอำนาจสอบสวนฎีกาที่ ๖๙๑๖/๒๕๔๒

(ต่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๙๑๖/๒๕๔๒ จำเลยได้มาปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจนครบาลทุ่งมหาเมฆ พนักงานสอบสวนจึงแจ้งข้อหาให้ทราบและควบคุมตัวดำเนินคดี สถานีตำรวจนครบาลทุ่งมหาเมฆจึงเป็นสถานที่ที่จำเลยถูกจับ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลทุ่งมหาเมฆจึงมีอำนาจทำการสอบสวนได้ตาม ป.วิ. อ. มาตรา ๑๘ วรรคสอง พนักงานอัยการจึงมีอำนาจฟ้อง

(ต่อ)

ข้อสังเกต ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๔ วรรคท้าย บัญญัติให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องนำตัวผู้ต้องหาที่เข้ามอบตัวไปศาลเพื่อให้ศาลออกหมายจับ (กรณีมีเหตุออกหมายจับตามมาตรา ๗๑) และเมื่อพิจารณาประกอบข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการออกคำสั่งหรือหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๗ ที่ว่าการที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาซึ่งเข้าหาพนักงานสอบสวนเองทราบ **ไม่ถือเป็นการจับ....** และตามฎีกาที่ ๘๗๐๘ /๒๕๔๗

(ต่อ)

วินิจฉัยว่าการที่ผู้ต้องหามาพบพนักงานสอบสวนตามที่ถูกเรียก และพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้ทราบทันที **ยังถือไม่ได้ว่าผู้ต้องหาถูกจับ** เพราะยังไม่มีคำสั่งหรือหมายของศาล..... ดังนั้น สถานีตำรวจที่รับมอบตัวผู้ต้องหา จึงไม่เป็นท้องที่ที่จับกุมตัวจำเลยได้พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจดังกล่าวจึงไม่มีอำนาจสอบสวน (เว้นแต่จะเป็นท้องที่เดียวกับท้องที่ความผิดเกิด อ่าง หรือเชื่อว่าเกิด หรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่)

(ต่อ)

พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจของตนเป็นการไม่ชอบ แม้จะเป็นการสอบสวนเพียงบางส่วนโดยส่วนอื่นจะเป็นการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจก็ตาม **ถือว่าคดีนั้นมีการสอบสวนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย** พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง ฎีกาที่ ๓๗๑/๒๕๓๑

เมื่อการสอบสวนกระทำโดยพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจแล้ว การสอบสวนนั้นจะกระทำ ณ ที่ใดก็ได้ **ซึ่งอาจทำการสอบสวนท้องที่อื่นก็ย่อมทำได้** ฎีกาที่ ๖๖๑/๒๔๙๐

(ต่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๑/๒๔๙๐ เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสอบสวน จะทำการสอบสวน ณ ที่ใดเวลาใดก็ได้แล้วแต่จะเห็นสมควร แม้จะทำการสอบสวนในที่ซึ่งอยู่ต่างจังหวัดกับท้องที่ของตนก็ย่อมทำได้

การสอบสวนที่มีพนักงานสอบสวนซึ่งไม่มีอำนาจสอบสวนร่วมรับฟังอยู่ด้วย ไม่ทำให้การสอบสวนเสียไป ฎีกาที่ ๗๔๗๕/๒๕๕๓

(ต่อ)

ความผิดเกิด อ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิด

เมื่อพนักงานสอบสวนทราบแน่ชัดแล้วว่าความผิดเกิดใน
ท้องที่อื่นที่ไม่ใช่ท้องที่ของตนแล้ว ก็ไม่ใช่กรณีที่พนักงานสอบสวน
คนดังกล่าว จะอ้างหรือเชื่อว่าความผิดเกิดในท้องที่ของตนได้อีก
พนักงานสอบสวนดังกล่าวไม่มีอำนาจสอบสวน ฎีกาที่
๖๑๔๒/๒๕๔๘

(ต่อ)

กรณีพนักงานสอบสวนเชื่อว่าความผิดได้เกิดภายในเขตอำนาจ
ของตน ซึ่งความจริงเหตุเกิดขึ้นอีกท้องที่หนึ่ง ย่อมมีอำนาจสอบสวนได้
เช่น เหตุเกิดบริเวณแนวเขตติดต่อกัน โดยบริเวณดังกล่าวไม่มี
สิ่งใดบ่งบอกว่าเป็นเขตของท้องที่ใด ย่อมทำให้เจ้าพนักงานตำรวจและ
พนักงานสอบสวนเชื่อว่าความผิดนั้นเกิดภายในเขตอำนาจของตน
การสอบสวนนั้นชอบด้วยมาตรา ๑๘ ฎีกาที่ ๕๙๘๒/๒๕๕๐

(ต่อ)

จำเลยรับฝากทรัพย์สินจากผู้เสียหายแล้วปฏิเสธว่าไม่ได้รับฝากไว้ ถือว่าเหตุ
ความผิดฐานยกยอกเกิดในท้องที่ที่จำเลยปฏิเสธว่าไม่ได้รับฝากทรัพย์สิน
พนักงานสอบสวนในท้องที่ดังกล่าวมีอำนาจสอบสวนได้ ฎีกาที่ ๑๕๗๓/๒๕๕๕

จำเลยวางยาพิษผู้ตายในท้องที่หนึ่ง แต่ผู้ตายไปถึงแก่ความตายอีกท้องที่
หนึ่ง ถือว่าในท้องที่จำเลยวางยาพิษเป็นท้องที่ความผิดเกิด ฎีกาที่
๓๓๓๗/๒๕๔๓

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ (มาตรา ๑๘ วรรคสาม)

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ คือ พนักงานสอบสวนที่มีหน้าที่
สรุปสำนวนการสอบสวน และทำความเห็นพร้อมสำนวน เสนอพนักงาน
อัยการว่าควรงดการสอบสวน หรือสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องตามบทบัญญัติ
มาตรา ๑๔๐, ๑๔๑ และ ๑๔๒

22

(ต่อ)

กรณีตามมาตรา ๑๘ นี้ แม้จะเป็นกรณีความผิดที่เกิดขึ้นในท้องที่เดียว แต่พนักงานสอบสวนที่มีอำนาจสอบสวนอาจมีหลายท้องที่ได้ กล่าวคือ พนักงานสอบสวนทั้งในท้องที่ที่ความผิดได้เกิด อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดหรือท้องที่ ที่ผู้ต้องหาไม่ได้อยู่หรือถูกจับต่างมีอำนาจสอบสวนตามมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แต่ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ**มีได้เพียงท้องที่เดียว**

ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๑๘ วรรคสาม กล่าวคือให้พนักงานสอบสวนใน**ท้องที่ความผิดได้เกิดเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ** เว้นแต่ เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวกจึงให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ ผู้ต้องหาไม่ได้อยู่หรือถูกจับเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวน

23

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๒๓๙/๒๕๔๗ เหตุคดีนี้เกิดขึ้นในซอยบ่อนไก่ ถนนพิบูลสงคราม อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรีเพียงท้องที่เดียว สถานที่ที่จำเลยถูกจับภายหลังการกระทำความผิดซึ่งอยู่ในท้องที่สถานี ตำรวจนครบาลเตาปูน หาใช่ท้องที่ที่เกิดการกระทำความผิดด้วยไม่ เมื่อที่เกิดเหตุอยู่ในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนนทบุรี พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจอำเภอเมืองนนทบุรีจึงมีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนี้ ตาม ป. วิ. อ. มาตรา ๑๘ วรรคสาม (ข้อสอบเนติฯ สมัย ๗๑)

24

(ต่อ)

ข้อสังเกต กรณีตามมาตรา ๑๘ เป็นเรื่องการสอบสวนในความผิดอาญาที่เกิดขึ้นใน**ห้องที่เดียว** พนักงานสอบสวนในห้องที่นั้นย่อมเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ (มาตรา ๑๘ วรรคสาม) ส่วนกรณีความผิดที่เกิดขึ้นหลายห้องที่ พนักงานสอบสวนห้องที่ใดมีอำนาจสอบสวนและห้องที่ใดเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๑๙ ซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้

25

นอกจากนี้พึงสังเกตว่ามาตรา ๑๘ วรรคสามบัญญัติว่า “ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๙, ๒๐ และ ๒๑...” หมายถึง พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในกรณีความผิดเกิดหลายห้องที่ (มาตรา ๑๙) หรือความผิดเกิดนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๒๐) หรือมีการชี้ขาดว่าผู้ใดเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแล้ว (มาตรา ๒๑) พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว

26

การสอบสวนที่กระทำโดยพนักงานสอบสวนที่ไม่มีอำนาจสอบสวน (พนักงานสอบสวนท้องที่อื่นที่ไม่ใช่ท้องที่ความผิดเกิด เชื่อหรืออ้างว่าเกิด) แต่เมื่อได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานสอบสวนในท้องที่ความผิดเกิด ทำการสอบสวนพยานอีกครั้งหนึ่งโดยมีรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้ ถือว่าการสอบสวนดังกล่าวกระทำโดยพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแล้ว โดยถือว่าคดีดังกล่าวมีการสอบสวนโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ฎีกาที่ ๑๒๙๓๔/๒๕๕๓

27

คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ

มาตรา ๑๘

ฎีกาที่ ๙๗๗๕/๒๕๖๐ เหตุยกยกโคและถังแช่น้ำเชื้อตามฟองเกิดที่ฟาร์มโคของจำเลยที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ฟาร์มโคของโจทก์ร่วมที่ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นสถานที่ที่จำเลยขอยืมทรัพย์สินจากโจทก์ร่วมมิใช่สถานที่เกิดเหตุในการกระทำความผิดยกยกเมื่อจำเลยถูกจับที่ตำบลนาดี อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นบ้านที่อยู่ของจำเลย พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรยางตลาด ซึ่งเป็นท้องที่ที่ความผิดเกิดขึ้นย่อมเป็นพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจ สอบสวน พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ไม่มีอำนาจสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘วรรคหนึ่ง การที่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ทำการสอบสวนจำเลยเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐

28

ฎีกาที่ ๖๕๙๖/๒๕๖๒ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานฉ้อโกง ตาม ป.อ. มาตรา ๓๔๑ ความผิดฐานฉ้อโกงย่อมเกิดขึ้นและสำเร็จแล้วเมื่อจำเลยนำรถยนต์ที่เช่าซื้อไปจากผู้เสียหายที่อำเภอชาติตระการ การกระทำของจำเลยหาใช่ความผิดต่อเนื่องที่ได้กระทำในหลายท้องที่ไม่ เมื่อเหตุเกิดในท้องที่อำเภอชาติตระการ และพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรชาติตระการ ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘ วรรคสาม เป็นผู้ดำเนินการสอบสวน การสอบสวนจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ย่อมมีผลให้พนักงานอัยการซึ่งเป็นโจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐ ประกอบ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔

29

ฎีกาที่ ๑๖๗๗/๒๕๖๓

จำเลยทั้งสองถูกกล่าวหาว่าร่วมกันบุกรุกอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์ร่วม และร่วมกันปลูกสร้างสิ่งปลูกสร้างโดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่มีเหตุอันสมควร อันเป็นการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นเพื่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นของจำเลยทั้งสอง อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นโดยปกติสุขโดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่มีเหตุอันสมควร โดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๒, ๓๖๔ และ ๓๖๕ (๒) ซึ่งความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๕ (๒) เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน จึงไม่ต้องร้องทุกข์ภายในกำหนดสามเดือนนับแต่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๙๖

30

(ต่อ)

พนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันบุกรุกอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๒, ๓๖๔ และมาตรา ๓๖๕ (๒) ซึ่งความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๖๕ (๒) เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน มิใช่ความผิดต่อส่วนตัวที่ห้ามพนักงานสอบสวนทำการสอบสวน เว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง ดังนั้น เมื่อมีความผิดอาญาแผ่นดินเกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนหรือหน่วยงานของรัฐ ย่อมเป็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าพนักงานตำรวจที่ต้องสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพื่อเอาผิดแก่ผู้กระทำผิดอาญาทั้งปวง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๘ ประกอบด้วยมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษผู้กระทำผิดหรือไม่

31

(ต่อ)

ดังนั้น แม้ตามเนื้อความในสำเนารายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน จะเป็นการแจ้งความโดยที่ยังไม่ประสงค์จะให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ และโจทก์ร่วมมอบอำนาจให้ ส. ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ เท่านั้น พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนคดีนี้และดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองได้โดยไม่จำเป็นต้องมีคำร้องทุกข์จากผู้เสียหาย และมีอำนาจสอบปากคำผู้รู้เห็นเกี่ยวข้องกับกรกระทำผิดได้ การสอบสวนชอบด้วยกฎหมายแล้ว พนักงานอัยการย่อมมีอำนาจฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐

32

พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจกรณีความผิด เกี่ยวพันกันหลายท้องที่ (มาตรา ๑๙)

ความผิดที่เกี่ยวพันกันหลายท้องที่ได้แก่กรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นการไม่แน่ว่าการกระทำผิดอาญาได้กระทำในท้องที่ใดในระหว่างหลายท้องที่
- (๒) เมื่อความผิดส่วนหนึ่งกระทำในท้องที่หนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งในอีกท้องที่หนึ่ง

(ต่อ)

- (๓) เมื่อความผิดนั้นเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่างๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป
- (๔) เมื่อเป็นความผิดหลายกรรมกระทำลงในท้องที่ต่างๆ กัน
- (๕) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้ต้องหา กำลังเดินทาง
- (๖) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้เสียหาย กำลังเดินทาง

(ต่อ)

ในกรณีดังกล่าว พนักงานสอบสวนท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้ (มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง)

ในกรณีข้างต้นพนักงานสอบสวนต่อไปนี้เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวน

(ก) ถ้าจับผู้ต้องหาได้แล้ว คือพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่จับได้ อยู่ในเขตอำนาจ

(ข) ถ้าจับผู้ต้องหาไม่ได้ คือพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่พบการกระทำผิดก่อนอยู่ในเขตอำนาจ (มาตรา ๑๙ วรรคสอง)

35

กรณีไม่แน่ว่าการกระทำผิดอาญากระทำ ในท้องที่ใด (มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๑))

กรณีไม่แน่ว่าการกระทำผิดอาญาได้กระทำในท้องที่ใดระหว่างหลายท้องที่ด้วยกัน ป.วิ. อ. มาตรา ๑๙ (๑) เช่น แจ้งความต่อเจ้าพนักงานท้องที่หนึ่ง และไปเบิกความต่อศาลอีกท้องที่หนึ่งซึ่งยังไม่แน่ว่าจะเป็นความผิดฐานแจ้งความเท็จหรือเบิกความเท็จ **พนักงานสอบสวนท้องที่ใดท้องที่หนึ่งดังกล่าวมีอำนาจสอบสวนได้** ฎีกาที่ ๘๒๒-๘๒๓/๒๔๙๐

36

(ต่อ)

ข้อสังเกต เรื่องนี้จำเลยแจ้งความที่อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี และเบิกความต่อศาลในท้องที่อำเภอเมืองสระบุรี การแจ้งความและเบิกความไม่ตรงกัน ตอนแรกจึงยังไม่แน่ว่าเป็นความผิดฐานแจ้งความเท็จหรือเบิกความเท็จ เจ้าพนักงานอำเภอหนองแขงจึงมีอำนาจสอบสวน แม้ต่อมามีพยานหลักฐานว่าจำเลยกระทำผิดฐานเบิกความเท็จซึ่งเกิดที่อำเภอเมืองสระบุรีก็ตาม ก็เป็นการสอบสวนโดยเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ ทั้งนี้อาศัยมาตรา ๑๙ (๑) นอกจากนี้มีฎีกาที่ ๒๓/๒๕๑๓, ๑๖๕๕/๒๕๓๐, ๑๔/๒๕๒๔

37

(ต่อ)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๙๑/๒๕๖๑ พฤติการณ์แห่งคดีที่จำเลยแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญาแก่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรป่าพะยอม กับการเบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาลจังหวัดพัทลุง ซึ่งอยู่ในท้องที่สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทลุง ถือว่าเป็นการไม่แน่ว่าการกระทำของจำเลยในความผิดฐานแจ้งความเท็จและเบิกความเท็จได้กระทำในท้องที่ใดในระหว่างหลายท้องที่ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙ (๑) พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรป่าพะยอมจึงมีอำนาจสอบสวน พนักงานอัยการโจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

38

ความผิดต่อเนื่องหลายท้องที่ (มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๓))

ความผิดฐานรับของโจรเป็นความผิดต่อเนื่องกับความผิดฐานลักทรัพย์หรือ ฯลฯ (ความผิดตาม ป. อ. มาตรา ๓๕๗) ดังนั้น กรณีที่ความผิดฐานลักทรัพย์และรับของโจรเกิดต่างท้องที่กัน พนักงานสอบสวนในท้องที่ความผิดฐานลักทรัพย์เกิดขึ้นย่อมมีอำนาจสอบสวนในความผิดฐานรับของโจรได้ด้วย ฎีกาที่ ๑๖๔๙๗/๒๕๕๗, ๑๑๘๐/๒๕๓๗, ๓๙๐๓/๒๕๓๑

39

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๔๙๗/๒๕๕๗ ผู้เสียหายแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบ้านนาไว้ก่อนแล้ว ต่อมาเมื่อพันตำรวจโท น. รู้ว่ารถยนต์ของผู้เสียหายถูกคนร้ายลักมาและจับกุมจำเลยทั้งสามได้ก็นำจำเลยทั้งสามส่งให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบ้านนาดำเนินการต่อไปเพราะข้อหาลักทรัพย์มีผู้เสียหายร้องทุกข์ไว้แล้ว ดังนั้นแม้ความผิดฐานลักทรัพย์กับความผิดฐานรับของโจรเกิดขึ้นต่างท้องที่กันก็ตาม **แต่ก็เป็นความผิดต่อเนื่องกัน** พนักงานสอบสวนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องย่อมมีอำนาจสอบสวนได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙ (๓) พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบ้านนา จึงมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาที่เกิดขึ้นกับทรัพย์ของผู้เสียหายได้ไม่ว่าจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจร การสอบสวนในความผิดฐานรับของโจรจึงชอบแล้ว

40

ความผิดฐานซ่อนเร้นเพื่อให้คนต่างด้าวพ้นจากการจับกุม เป็นความผิดต่อเนื่องกับความผิดฐานพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร พนักงานสอบสวนท้องที่ที่มีอำนาจสอบสวนความผิดฐานซ่อนเร้นเพื่อให้คนต่างด้าวพ้นจากการจับกุม ย่อมมีอำนาจสอบสวนในความผิดฐานพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรด้วย ฎีกาที่ ๓๒๔๐/๒๕๕๐

พรากผู้เยาว์ในท้องที่หนึ่งแล้วพาไปข่มขืนกระทำชำเราอีกท้องที่หนึ่ง เป็นความผิดต่อเนื่องกันในท้องที่ต่างๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป และเป็นความผิดหลายกรรมกระทำลงในท้องที่ต่างๆกันตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙ (๓) และ (๔) (ฎีกาที่ ๑๔๙๔๔/๒๕๕๑)

41

ความผิดฐานออกเช็คไม่มีเงินตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ถือว่าท้องที่ที่จำเลยออกเช็คเป็นความผิดต่อเนื่องกับท้องที่ที่ธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน ดังนั้น พนักงานสอบสวนท้องที่ใดท้องที่หนึ่งดังกล่าวมีอำนาจสอบสวนตามมาตรา ๑๙ (๓) ฎีกาที่ ๑๗๐๒-๑๗๐๓/๒๕๒๓ (ประชุมใหญ่), ๕๑๐๓/๒๕๒๘, ๒๐๗๐/ ๒๕๔๓

42

เจ้าพนักงานตำรวจวางแผนล่อซื้อเมทแอมเฟตามีน และจับกุมผู้กระทำความผิดคนหนึ่งได้ในท้องที่หนึ่ง และติดตามไปจับกุมผู้ร่วมกระทำความผิดคนอื่นได้ในอีกท้องที่หนึ่งพร้อมเมทแอมเฟตามีนของกลางอีกจำนวนหนึ่ง ถือว่าความผิดฐานร่วมกันมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและฐานร่วมกันจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเป็นความผิดต่อเนื่องกันหลายท้องที่ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙ (๓) ฎีกาที่ ๔๓๓๗/๒๕๕๔, ๑๒๕๙/๒๕๔๒

แต่ถ้าการมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครอง และจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนได้กระทำในท้องที่เดียว ไม่เป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องหลายท้องที่ แม้มีการจับกุมผู้กระทำความผิดคนอื่นได้ในท้องที่อื่นก็ตาม ฎีกาที่ ๑๗๕๖/๒๕๕๐

43

ตัวอย่างความผิดหลายกรรมกระทำ ในท้องที่ต่าง ๆ กัน (มาตรา ๑๙ (๔))

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๕๓๐/๒๕๕๓ จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ กระทำความผิดฐานร่วมกันมีเมทแอมเฟตามีนจำนวน ๔,๙๓๕ เม็ด ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายโดยเหตุเกิดที่ตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย และจำเลยที่ ๓ ยังกระทำความผิดโดยลำพังฐานมีเมทแอมเฟตามีนอีกจำนวน ๑ เม็ด ไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

44

(ต่อ)

โดยจำเลยที่ ๓ ถูกจับได้ที่แขวงบางชั้น เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จึงเป็นกรณีที่จำเลยที่ ๓ กระทำความผิดหลายกรรมในท้องที่ต่าง ๆ กัน พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองหนองคาย จึงมีอำนาจสอบสวนการกระทำความผิดดังกล่าวของจำเลยที่ ๓ ได้ตาม ป. วิ. อ. มาตรา ๑๙ (๔)

ข้อสังเกต เรื่องนี้ โจทก์ฟ้องว่าจำเลยที่ ๓ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษเกี่ยวกับเมทแอมเฟตามีน จำนวน ๔, ๙๓๕ เม็ด กรรมหนึ่ง และจำนวน ๑ เม็ด อีกกรรมหนึ่ง ดังนั้นพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองหนองคายจึงมีอำนาจสอบสวนการกระทำของจำเลยที่ ๓ เกี่ยวกับเมทแอมเฟตามีนทั้งสองจำนวนดังกล่าว

สรุป ประเภทของความผิดที่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าเป็นความผิดต่อเนื่อง

๑. ลักทรัพย์กับรับของโจร
๒. ปล้นทรัพย์, ชิงทรัพย์กับรับของโจร
๓. ความผิดเกี่ยวกับการจุนมือถือ (ฎีกาที่ ๗๘๑/๒๕๔๓)
๔. ความผิดฐานพรากหรือเรียกค่าไถ่ พาตัวไปหลายท้องที่ (ฎีกาที่ ๒๘๘๐/๒๕๔๘, ๑๕๘๖/๒๕๒๖) (ข้อสอบเนติฯ สมัย ๖๐)
๕. ความผิดตาม พ.ร.บ. เชื้อฯ (ฎีกาที่ ๒๐๗๐/๒๕๔๓, ๑๖๖๓/๒๕๑๖, ๖๕๐/๒๕๒๘)

๖. ความผิดฐานพาหญิงไปเพื่อการอนาจารโดยใช้อุบายหลอกลวง (ฎีกาที่ ๑๙๗๔/๒๕๓๙)
๗. ความผิดตาม พ.ร.บ. ยาเสพติดฯ ถ้าเป็นตัวการร่วมกันในการจำหน่ายยาเสพติดแต่กระทำอยู่ต่างท้องที่กัน ถือว่าเป็นความผิดต่อเนื่อง (ฎีกาที่ ๑๒๕๙/๒๕๔๒)
๘. ความผิดฐานพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตทุกท้องที่ที่ผ่านเป็นความผิดต่อเนื่อง กับความผิดฐานซ่อนเร้นคนต่างด้าวที่หนีเข้าเมืองโดยไม่ได้รับอนุญาตให้พ้นจากการจับกุม (ฎีกาที่ ๓๒๔๐/๒๕๕๐)
๙. มียาเสพติดในครอบครองเพื่อจำหน่าย โดยไปจำหน่ายหลายท้องที่ (ฎีกาที่ ๓๙๕๒/๒๕๕๑)

47

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบกรณี ความผิดเกี่ยวพันกันหลายท้องที่

ในกรณีความผิดเกิดหลายท้องที่ตามมาตรา ๑๙ (๑) ถึง (๖) พนักงานสอบสวนท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวน (มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง) พนักงานสอบสวนที่มีอำนาจสอบสวนจึงมีด้วยกันหลายท้องที่ เนื่องจากพนักงานสอบสวนหลายท้องที่ที่มีอำนาจสอบสวนนี้เอง จึงต้องมีพนักงานสอบสวนท้องที่ใดท้องที่หนึ่งเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเพียงท้องที่เดียวซึ่งมีหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐานทั้งหมดสรุปสำนวน

48

(ต่อ)

แล้วทำความเข้าใจว่าควรจัดการสอบสวน สิ่งฟ้องหรือสิ่งไม่ฟ้องไปยังพนักงานอัยการ และโดยเหตุที่เป็นความผิดที่เกิดขึ้นหลายท้องที่นั่นเอง กรณีจึงไม่อาจกำหนดพนักงานสอบสวนท้องที่ที่ความผิดเกิดเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ดังเช่นกรณีความผิดเกิดในท้องที่เดียวตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม พนักงานสอบสวนท้องที่ใดจะเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นไปตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง โดยแยกออกเป็น ๒ กรณีด้วยกัน คือ

(ต่อ)

กรณีที่จับผู้ต้องหาได้แล้ว ผู้ต้องหาถูกจับในท้องที่ใด พนักงานสอบสวนในท้องที่นั้นก็เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ (มาตรา ๑๙ วรรคสอง (ก))

กรณีที่จับผู้ต้องหาไม่ได้ พนักงานสอบสวนในท้องที่ที่พบการกระทำผิดก่อนอยู่ในเขตอำนาจเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ (มาตรา ๑๙ วรรคสอง (ข))

(ต่อ)

น่าสังเกตว่าทั้งสองกรณีดังกล่าว ต้องเป็นการจับตัวผู้ต้องหาหรือพบการกระทำผิดก่อนในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งตามมาตรา ๑๙ (๑) ถึง (๒) แล้วแต่กรณีด้วย หากผู้ต้องหาถูกจับหรือพบการกระทำผิดก่อนในท้องที่อื่นนอกจากนี้ พนักงานสอบสวนในท้องที่ดังกล่าวก็ไม่อาจเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๑๙ วรรคสองได้ เช่นคนร้ายลักทรัพย์ที่อำเภอเมืองเชียงใหม่แล้วนำทรัพย์มาจำหน่ายที่อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ความผิดฐานลักทรัพย์และความผิดฐานรับของโจรเป็นความผิดต่อเนื่องกัน ทั้งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่และพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองสุพรรณบุรี ต่างมีอำนาจสอบสวน ส่วนพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะเป็นท้องที่ใด

51

(ต่อ)

ต้องพิจารณาระหว่างพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่และพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองสุพรรณบุรี ว่าท้องที่ใดจับตัวผู้ต้องหาได้หรือพบการกระทำผิดก่อนตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แต่ถ้าผู้ต้องหาถูกจับหรือได้มีการพบการกระทำผิดในท้องที่อำเภอเมืองตาก (ซึ่งไม่ใช่ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งของความผิดต่อเนื่องดังกล่าว) ก่อน พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองตากก็ไม่อาจเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้

52

(ต่อ)

เมื่อมีการจับจำเลยได้แล้วพนักงานสอบสวนท้องที่ที่จับจำเลยได้เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ฎีกาที่ ๓๕๘๕/๒๕๔๖ หากพนักงานสอบสวนท้องที่อื่นที่มีใช้ท้องที่ที่จับจำเลยได้ทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เป็นการไม่ชอบ **ถือไม่ได้ว่าได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นโดยชอบตามมาตรา ๑๒๐** พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง ฎีกาที่ ๓๔๖๖/๒๕๔๗

53

(ต่อ)

การจับตัวผู้ต้องหาได้ ต้องเป็นการจับตัวในข้อหาเดียวกันกับข้อหาใดข้อหาหนึ่งในความผิดต่อเนืองนั้นด้วย ถ้าเป็นการจับตัวในข้อหาอื่นนอกจากนี้จะถือว่าพนักงานสอบสวนในท้องที่นั้นเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง (ก) ไม่ได้ เช่นจำเลยกระทำความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรต่อเนืองกันหลายท้องที่ แต่จำเลยถูกจับกุมในข้อหาช่องโจรท้องที่ต่อเนืองดังกล่าว ดังนี้ถือไม่ได้ว่าจำเลยถูกจับในความผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรด้วย พนักงานสอบสวนในท้องที่จับกุมจำเลยได้จึงไม่ใช่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในความผิดทั้งสองฐานดังกล่าวตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง (ก) ฎีกาที่ ๑๕๗๙/๒๕๔๖

54

(ต่อ)

อย่างไรก็ดีแม้เป็นการจับกุมในข้อหาเดียวกัน ก็ต้องเป็นการจับกุมจำเลย สำหรับการกระทำความผิดกรรมเดียวกันกับความผิดต่อเนื่องด้วย ถ้าเป็นการจับกุมจำเลยสำหรับการกระทำคนละกรรมกัน แม้เป็นการจับกุมจำเลยได้ก่อนห้องที่อื่นพนักงานสอบสวนในห้องที่นั้นก็ไม่ใช่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในความผิดต่อเนื่อง ฎีกาที่ ๖๒๕/๒๕๕๒

กรณีที่จับตัวผู้ต้องหาได้ และพนักงานสอบสวนห้องที่จับได้อยู่ในเขตอำนาจเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง (ก) นั้น น่าจะหมายถึงกรณีมาก่อนจับกุมผู้ต้องหาได้นั้นยังไม่มีพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ กล่าวคือยังไม่มีห้องที่ใดพบการกระทำผิด จึงยังไม่เริ่มทำการสอบสวนนั่นเอง

55

(ต่อ)

ดังนี้ถ้าก่อนจับผู้ต้องหาได้ปรากฏว่ามีพนักงานสอบสวนห้องที่ใดห้องหนึ่งที่เกี่ยวข้องพบการกระทำผิดก่อน ถือว่าพนักงานสอบสวนห้องที่นั้นเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง (ข)

แม้ต่อมาจะจับผู้ต้องหาได้ในห้องที่อื่นก็ตาม พนักงานสอบสวนในห้องที่พบการกระทำผิดก่อนก็ยังคงเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบอยู่เช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนพนักงานสอบสวนห้องที่จับกุมผู้ต้องหาได้ในภายหลังจึงไม่ใช่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ กรณีไม่ต้องด้วยมาตรา ๑๙ วรรคสอง(ก) ฎีกาที่ ๔๕๑๒/๒๕๓๐, ๑๑๒๖/๒๕๔๔, ๑๒๐๔/๒๕๔๒, ๒๘๘๐/๒๕๔๘

56

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๗๐ - ๓๒๗๑/๒๕๖๔

คดีนี้พนักงานสอบสวนในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙ วรรคสอง แต่ตามวรรคสาม (ข) ของมาตราดังกล่าวระบุไว้ชัดว่า พนักงานสอบสวนที่เป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนคือ พนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่พบการกระทำผิดก่อนอยู่ในเขตอำนาจ ผู้เสียหายทั้งสิบสี่แจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสี่ในความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ที่สถานีตำรวจภูธรปึกธงชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยมีพันตำรวจตรี ป. เป็นพนักงานสอบสวน จึงเป็นท้องที่ที่พบการกระทำผิดก่อน

57

(ต่อ)

ฉะนั้น พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในคดีนี้ คือพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรปึกธงชัย จังหวัดนครราชสีมา มิใช่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งตามป.วิ.อ. มาตรา ๑๔๐ บัญญัติให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในสำนวนเป็นผู้สรุปสำนวนและทำความเห็น เมื่อร้อยตำรวจเอก ว. พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มิใช่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบซึ่งมีอำนาจสรุปสำนวนและทำความเห็นว่าควรส่งฟ้องหรือส่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวน เพื่อให้พนักงานอัยการพิจารณา ตามที่บัญญัติไว้ในป.วิ.อ. มาตรา ๑๔๐ แม้จะดำเนินการสอบสวนต่อไปจนเสร็จ ก็ถือไม่ได้ว่าได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อนโดยชอบ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

58

ก่อนจับผู้ต้องหาได้ ผู้เสียหายไปแจ้งความในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง
ที่เกี่ยวข้อง ถือว่าพนักงานสอบสวนท้องที่นั้นพบการกระทำความผิด
ก่อน ฎีกาที่ ๑๔๙๔๔/๒๕๕๑, ๙๓๒๑/๒๕๕๙

การที่พนักงานสอบสวนไม่รับแจ้งความ ไม่ถือว่าเป็นพนักงาน
สอบสวนในท้องที่ที่พบการกระทำความผิดก่อน ฎีกาที่ ๒๘๘๐/๒๕๔๘

(ต่อ)

ตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง เป็นการแยกว่า แม้พนักงาน
สอบสวนในท้องที่ที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวน แต่พนักงานสอบสวน
ผู้รับผิดชอบในการสอบสวน (การรวบรวมพยานหลักฐานทั้งหมดทุก
ท้องที่และสรุปสำนวน) ต้องเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนท้องที่ที่
จับผู้ต้องหาได้ ถ้าจับตัวยังไม่ได้เป็นอำนาจของพนักงานสอบสวน
ท้องที่ที่พบการกระทำความผิดก่อนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

(ต่อ)

หากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง บัญญัติไว้ ทำให้เกิดผลเสียแก่คดีได้ โดยถือไม่ได้ว่ามีการสอบสวนคดีนั้น โดยชอบตาม ป. วิ. อ. มาตรา ๑๒๐ มีผลทำให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง ศาลต้องพิพากษายกฟ้อง ฎีกาที่ ๑๙๗๔/๒๕๓๙

อย่างไรก็ดี แม้จะมีพนักงานสอบสวนท้องที่ใดท้องที่หนึ่งเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแล้วก็ไม่ทำให้พนักงานสอบสวนท้องที่ที่เกี่ยวข้องอื่นหมดอำนาจสอบสวน ฎีกาที่ ๓๙๕๒/๒๕๕๑

61

คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ

มาตรา ๑๙

ฎีกาที่ ๔๙๘/๒๕๖๐ ก่อนจับกุมจำเลยเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด พบการกระทำความผิดของ ม. และ บ. ก่อน จึงมีการขยายผลสืบสวนและมีการวางแผนให้ ม. และ บ. โทรศัพท์ไปสั่งซื้อเมทแอมเฟตามีนจากผู้ค้ายาเสพติดชาวลาว โดยมีการตกลงซื้อขายและนัดส่งมอบเมทแอมเฟตามีนกันที่สถานีขนส่งอำเภอเมืองร้อยเอ็ด แต่เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจชุดจับกุมนำกำลังไปดักรอแล้วมีการนัดหมายเปลี่ยนสถานที่ส่งมอบเป็นสถานีขนส่งอำเภอโพนทอง เจ้าพนักงานตำรวจจึงติดตามไป จนกระทั่งสามารถติดตามจับกุมจำเลยพร้อมเมทแอมเฟตามีนของกลางได้ที่สถานีขนส่งอำเภอโพนทอง

62

(ต่อ)

กรณีเป็นความผิดต่อเนื่องและการกระทำต่อเนื่องเกี่ยวพันกันทั้งในท้องที่
สถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นท้องที่ที่ บ. โทรศัพท์ติดต่อล่อซื้อเมท
แอมเฟตามีน และสถานีตำรวจภูธรโพนทอง ซึ่งเป็นท้องที่ที่จับกุมจำเลยได้
เช่นนี้ พนักงานสอบสวนในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งที่เกี่ยวข้องจึงมีอำนาจ
สอบสวนได้ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ดจึงมีอำนาจ
สอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙ (๓)
การสอบสวนย่อมเป็นไปโดยชอบ โจทก์มีอำนาจฟ้องตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

63

ฎีกาที่ ๑๖๙๑/๒๕๖๑

จำเลยแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญาแก่พนักงาน
สอบสวนสถานีตำรวจภูธรป่าพะยอมในตอนแรก กับการเบิกความอันเป็น
เท็จในการพิจารณาคดีอาญาต่อศาลจังหวัดพัทลุง ซึ่งอยู่ในท้องที่สถานี
ตำรวจภูธรเมืองพัทลุงไม่ตรงกัน ถือว่าเป็นกรณียังไม่แน่ว่าการกระทำของ
จำเลยในความผิดฐานแจ้งความเท็จและเบิกความเท็จได้กระทำลงในท้องที่
ใด พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรป่าพะยอมจึงมีอำนาจสอบสวน
พนักงานอัยการโจทก์มีอำนาจฟ้อง

64

ฎีกาที่ ๑๕๐๔/๒๕๖๒

ก่อนจับกุมเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงราย ซึ่งเป็น
ท้องที่พบการกระทำความผิดเกิดขึ้นก่อน จึงมีการขยายผลสืบสวนและมีการ
วางแผนให้พันตำรวจตรี อ. อำพรางค์เป็นเด็กท้ายรถบรรทุกสิบล้อที่ขน
กระสอบข้าวและกระสอบปุ๋ยบรรจุเมทแอมเฟตามีนของกลางจากจังหวัด
เชียงรายไปส่งให้จำเลยที่ ๒ ในสถานีบริการน้ำมันเอสโซ่ที่อำเภอวังน้อย จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ตามที่ได้นัดหมายกันไว้กับผู้ที่เกี่ยวข้องที่โทรศัพท์ติดต่อกับสายลับว่าจะ
มารับเมทแอมเฟตามีน เจ้าพนักงานตำรวจจึงติดตามไปจนกระทั่งสามารถ
จับกุมจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ได้ พร้อมเมทแอมเฟตามีนของกลาง

65

(ต่อ)

กรณีจึงเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องเกี่ยวพันกันทั้งในท้องที่
สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงรายซึ่งเป็นท้องที่ที่พบเมทแอมเฟตามีนของ
กลางและสถานีตำรวจภูธรวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นท้องที่
ที่จับกุมจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ได้ พนักงานสอบสวนในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง
ที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมือง
เชียงราย จึงมีอำนาจสอบสวนตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙ (๓) ประกอบ พ.ร.
บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๓ การสอบสวนย่อม
เป็นไปโดยชอบ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐ ประกอบ
พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๓

66

(ต่อ)

ความผิดหลายฐานได้กระทำลงโดยผู้กระทำความผิดหลายคนเกี่ยวพันกัน ความผิดฐานสมคบโดยตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิด เกี่ยวกับเมทแอมเฟตามีนกับความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายตามฟ้องมีอัตราโทษอย่างสูงเสมอกัน ศาลชั้นต้น ซึ่งเป็นศาลที่รับฟ้องความผิดเกี่ยวพันกันนั้นไว้ก่อน ย่อมมีอำนาจพิจารณา คดีได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสาม ประกอบ พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีอาญาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓

67

ฎีกาที่ ๕๕๙๓/๒๕๖๒ การป้อนคำสั่งให้โอนเงินจากบัญชีของ ป. ผู้ซื้อ ในจังหวัดปทุมธานีไปเข้าบัญชีของจำเลยที่กรุงเทพมหานคร เกิดขึ้นที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เงินอันเป็นต้นเหตุของการกระทำความผิดฐาน ยักยอกจึงหลุดพ้นจากความครอบครองของ ป. และเข้าไปอยู่ในความ ครอบครองของจำเลยตั้งแต่ ป. สั่งโอนเงินผ่านทางธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ขณะ อยู่ที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จำเลยสามารถเบิกถอนเงินจำนวน ดังกล่าวจากสถานที่ใด เวลาใดนับจากที่ได้รับโอนเงินได้ทันที อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ถือเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำความผิดฐานยักยอกของ จำเลยนอกเหนือจากจังหวัดปทุมธานี และกรุงเทพมหานครด้วย

68

(ต่อ)

ถือเป็นกรณีความผิดส่วนหนึ่งกระทำในท้องที่หนึ่งแต่อีกส่วนหนึ่งกระทำในอีกท้องที่หนึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ (๒) เมื่อสถานีตำรวจภูธรท่าม่วงเป็นสถานที่ที่โจทก์ร่วมแจ้งความให้ดำเนินคดีแก่จำเลย พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรท่าม่วงมีอำนาจสอบสวนและเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง (ข) โจทก์มีอำนาจฟ้อง

69

ฎีกาที่ ๒๔๐/๒๕๖๓ โจทก์ฟ้องว่าจำเลยร่วมกับ ป. มีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและโจทก์นำสืบว่า เจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองชลบุรีจับกุม ป. พร้อมเมทแอมเฟตามีนกับทรัพย์สินอื่นอีกหลายรายการเป็นของกลางได้ที่ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดย ป. ไปรับเมทแอมเฟตามีนของกลางจากอำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำไปจำหน่ายที่จังหวัดตราด การกระทำของจำเลยตามฟ้องเป็นความผิดต่อเนื่องและเป็นการกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป ตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๑๘ (๓) ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีอาญาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองชลบุรี โจทก์มีอำนาจฟ้อง

70

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบกรณีความผิด เกิดนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๒๐)

ถ้าความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ไทย อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใด เป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้ (มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง)

(ต่อ)

ในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน มอบหมายให้พนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวน อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนจะมอบหมายให้พนักงานอัยการคนใดทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนก็ได้ (มาตรา ๒๐ วรรคสอง)

ให้พนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือให้ทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนมีอำนาจและหน้าที่ในการสอบสวนเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน บรรดาอำนาจและหน้าที่ประการอื่นที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการ (มาตรา ๒๐ วรรคสาม)

(ต่อ)

ในกรณีที่พนักงานอัยการคนใดทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำของพนักงานอัยการในเรื่องที่เกี่ยวกับการรวบรวมพยานหลักฐาน (มาตรา ๒๐ วรรคสี่)

ในกรณีจำเป็น พนักงานสอบสวนต่อไปนี้มีอำนาจสอบสวนในระหว่างรอคำสั่งจากอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน

(๑) พนักงานสอบสวนซึ่งผู้ต้องหาถูกจับอยู่ในเขตอำนาจ

(๒) พนักงานสอบสวนซึ่งรัฐบาลประเทศอื่น หรือบุคคลที่ได้รับความเสียหายได้ร้องฟ้องให้ทำโทษผู้ต้องหา (มาตรา ๒๐ วรรคห้า)

73

(ต่อ)

เมื่อพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนแล้วแต่กรณีเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้ทำความเห็นตามมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ หรือมาตรา ๑๔๒ ส่งพร้อมสำนวนไปยังอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน (มาตรา ๒๐ วรรคท้าย)

74

(ต่อ)

จำเลยรับฝากทรัพย์สินของผู้เสียหายขณะอยู่นอกราชอาณาจักร แต่เมื่อถึงประเทศไทยได้ปฏิเสธว่าไม่ได้รับฝากไว้ ถือว่าเหตุความผิดฐาน ยักยอกเกิดในราชอาณาจักรไม่เข้ากรณีตามมาตรา ๒๐ (ฎีกาที่ ๑๕๗๓/ ๒๕๓๕)

75

(ต่อ)

กรณีอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบตาม ป. วิ. อ. มาตรา ๒๐ เดิม ต้องเป็นความผิดซึ่งกระทำลง นอกราชอาณาจักรทั้งหมด ถ้าความผิดนั้นกระทำนอกราชอาณาจักร แต่ ส่วนหนึ่งกระทำในราชอาณาจักร กรณีไม่ต้องด้วยมาตรา ๒๐ ฎีกาที่ ๒๖ ๗๙/๒๕๕๙, ๓๑๑๘/๒๕๕๙

76

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๗๙/๒๕๕๙ โจทก์ร่วมดำเนินการติดต่อซื้อขายข้าวสารจากจำเลยที่ ๑ ในประเทศไทยและมีการติดต่อผ่านทางโทรศัพท์และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในขณะที่โจทก์ร่วมอยู่ต่างประเทศซึ่งจำเลยที่ ๑ อยู่ในประเทศไทย การที่จำเลยที่ ๑ พุดหลอกหลวงโจทก์ร่วมให้หลงเชื่อและมีการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของจำเลยที่ ๑ ที่ประเทศไทยแม้จะมีการส่งมอบเงินจำนวนหนึ่งในต่างประเทศก็ตาม แต่มีการกระทำส่วนหนึ่งอยู่ในประเทศไทย จึงไม่ใช่เป็นการกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรซึ่งพนักงานอัยการต้องเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐

(ต่อ)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๑๘/๒๕๕๙ โจทก์ฟ้องกล่าวหาว่าจำเลยร่วมกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน โดยเหตุเกิดที่ตำบลนากลางอำเภอตากกลางจังหวัดหนองบัวลำภูและแขวงบางนาเขตบางนากรุงเทพมหานครและประเทศสิงคโปร์ เกี่ยวพันกันจึงเป็นกรณีการกระทำของจำเลยเป็นความผิดซึ่งหลายกรรมกระทำลงในพื้นที่ต่าง ๆ กันตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๑๙ (๔)

(ต่อ)

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจึงเป็นพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่จับ
จำเลยได้อยู่ในเขตอำนาจ ไม่ใช่กรณีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้
กระทำลงนอกราชอาณาจักรอย่างเดียวกับ ป. วิ. อ. มาตรา ๒๐ ซึ่ง
อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีนี้
ตามฟ้องจับจำเลยได้เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๓ และนำส่งพนักงาน
สอบสวนแล้ว การสอบสวนจึงเป็นไปโดยชอบ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ได้

79

(ต่อ)

ต่อมา มีคำพิพากษาฎีกา ที่ ๖๕๕๒/๒๕๕๙ เปลี่ยนแนวใหม่
เป็นว่า กรณีความผิดที่เกิดในราชอาณาจักรเกี่ยวพันกับความผิดที่กระทำ
นอกราชอาณาจักร ถือว่าเป็นความผิดที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรตาม
มาตรา ๒๐ อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาราชการแทนเป็นพนักงานสอบสวน
ผู้รับผิดชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๕๕๒/๒๕๕๙ คดีนี้โจทก์ฟ้องและนำสืบว่า จำเลยพา ร. ผู้เสียหายจากประเทศไทยส่งออกไปนอกราชอาณาจักรยัง ประเทศญี่ปุ่น แล้วหวังเหนี่ยวรั้งไว้และจัดให้อยู่อาศัยในประเทศญี่ปุ่น เพื่อให้ผู้เสียหายทำการค้าประเวณีที่สถานที่การค้าประเวณีที่ประเทศญี่ปุ่น โดยการฉ้อฉลและใช้อุบายหลอกลวงผู้เสียหาย เพื่อบังคับข่มขู่ให้ผู้เสียหาย กระทำการค้าประเวณี หรือเพื่อสนองความใคร่หรือสำเร็จความใคร่ในทาง กามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการลำสอนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใดอัน เป็นการมิชอบเพื่อจำเลยจะได้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของ ผู้เสียหายโดยผู้เสียหายไม่ยินยอมและไม่สามารถขัดขืนได้

(ต่อ)

เหตุเกิดที่ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นหลายท้องที่เกี่ยวพันกัน อันเป็นการ กระทำความผิดตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖, ๕๒ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๙ ป.อ. มาตรา ๒๘๓ การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการกระทำ ความผิดที่มีโทษตามกฎหมายไทยและได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทยด้วย ซึ่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงาน อัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้

(ต่อ)

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า อัยการสูงสุดมอบหมายให้พนักงานสอบสวน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ทำการสอบสวน โดยให้พนักงานอัยการสำนักงานคดีอาญาร่วมทำการสอบสวนและให้ผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ดังนี้ พนักงานสอบสวน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค จึงมีอำนาจสอบสวนคดีนี้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง (ข้อสอบเนติฯ สมัย ๗๐)

ฎีกาที่ ๕๘๒/๒๕๖๕ โจทก์บรรยายฟ้องและนำสืบว่าจำเลยทั้งเจ็ดกับพวก ร่วมกันกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ฐานร่วมกันฉ้อโกง ประชาชน และฐานร่วมกันพยายามฉ้อโกงประชาชนด้วยการโทรศัพท์จากต่างประเทศ หลอกลวงให้ผู้เสียหายโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของคนร้าย เป็นเหตุให้ผู้เสียหายที่ ๑ ถึงที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๗ หลงเชื่อโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของคนร้าย การกระทำทั้งหมด ตั้งแต่โทรศัพท์จากต่างประเทศหลอกลวงผู้เสียหายทั้งเจ็ดจนกระทั่งผู้เสียหายที่ ๑ ถึงที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๗ โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของคนร้ายเป็นความผิดที่กระทำนอก ราชอาณาจักร ตามป.วิ. อาญา มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง เมื่อพันตำรวจเอก ส. เสนอ ความเห็นต่ออัยการสูงสุดและอัยการสูงสุดได้แต่งตั้งให้พันตำรวจเอก ส. กับพวกเป็น พนักงานสอบสวนคดีนี้ถือว่าพันตำรวจเอก ส. กับพวกมีอำนาจทำการสอบสวนตาม มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง การสอบสวนชอบด้วยกฎหมาย โจทก์มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๘๙/๒๕๖๕

คำฟ้องโจทก์บรรยายรายละเอียดการกระทำความผิดของจำเลยโดยระบุสถานที่เกิดเหตุในประเทศไทย คือตำบลไผ่ไม่ปรากฏเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคายจังหวัดหนองคาย และแขวงไต เขตไผ่ไม่ปรากฏเขต กรุงเทพมหานคร มิได้ระบุว่ามิได้ระบุว่ามีสถานที่เกิดเหตุ นอกราชอาณาจักร แม้ตามฟ้องอาจมีการระบุถึงการกระทำที่มีการ หลอกลวงผู้เสียหายที่ ๒ ซึ่งเป็นคนต่างด้าวสัญชาติลาว และผลการ หลอกลวงผู้เสียหายที่ ๒ ได้นำพาผู้เสียหายที่ ๑ ซึ่งเป็นคนต่างด้าวสัญชาติ ลาว เข้ามาในราชอาณาจักรไทยให้จำเลยรับผู้เสียหายที่ ๑ ไว้ที่ตำบลมีชัย อำเภอเมืองหนองคายจังหวัดหนองคาย

(ต่อ)

แต่ก็ไม่ปรากฏรายละเอียดในฟ้องถึงการกระทำของจำเลยนอก ราชอาณาจักร แม้หากมีการหลอกลวงของจำเลยต่อผู้เสียหายที่ ๒ นอกราชอาณาจักรก็เป็นเพียงการเตรียม พยายามหรือการกระทำ ส่วนหนึ่งได้เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕ ให้ถือว่าความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร กรณีไม่ต้อง ด้วยบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง ที่บังคับใช้กรณีเฉพาะความผิดที่ได้กระทำการนอก ราชอาณาจักรไทยเท่านั้น โจทก์มีอำนาจฟ้อง

**ผู้มีอำนาจชี้ขาดการเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ
(มาตรา ๒๑, ๒๑/๑)**

กรณีจังหวัดเดียวกัน (มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง) กรณีที่ไม่แน่ว่าพนักงานสอบสวนคนใดในจังหวัดเดียวกันควรเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

๑. กรณีจังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ชี้ขาด
๒. กรณีกรุงเทพมหานคร ให้ผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติขึ้นไปเป็นผู้ชี้ขาด

87

(ต่อ)

กรณีระหว่างหลายจังหวัด (มาตรา ๒๑ วรรคสอง) กรณีที่ไม่แน่ว่าพนักงานสอบสวนคนใดในระหว่างหลายจังหวัดควรเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ให้อัยการสูงสุดหรือผู้ทำกาแทนเป็นผู้ชี้ขาด

88

การรอดำชีชาดนั้น ไม่เป็นเหตุให้งดการสอบสวน

ในเรื่องผู้มีอำนาจชี้ขาดการเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบนี้ ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ฉบับที่ ๑๑๕/๒๕๕๗ ให้เพิ่ม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑/๑ ความว่า “มาตรา ๒๑/๑ สำหรับการสอบสวนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานตำรวจในกรณีที่ไม่แน่ว่าพนักงานสอบสวนคนใดในจังหวัดเดียวกัน หรือในกองบัญชาการเดียวกัน ควรเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบให้ผู้บัญชาการ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนนั้นเป็นผู้ชี้ขาด การรอดำชีชาดไม่เป็นเหตุให้งดการสอบสวน”

89

(ต่อ)

จากบทบัญญัติมาตรา ๒๑/๑ นี้ เป็นการกำหนดผู้มีอำนาจชี้ขาดเรื่องการเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแยกย่อยจำเพาะเจาะจงลงไปอีก กล่าวคือมาตรา ๒๑/๑ ใช้บังคับในกรณีที่การสอบสวนอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานตำรวจเท่านั้น และต้องเป็นกรณีไม่แน่ว่าพนักงานสอบสวนคนใดในจังหวัดเดียวกันหรือกองบัญชาการเดียวกันด้วย หากเป็นกรณีอื่นนอกจากนี้ ก็คงต้องบังคับตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑ ดั้งเดิม

90

สรุป

เมื่อมีความผิดทางอาญาเกิดขึ้น พนักงานสอบสวนที่มีอำนาจสอบสวนได้แก่ พนักงานสอบสวนในท้องที่ซึ่งความผิดได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าเกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่หรือถูกจับ (มาตรา ๑๘) และถ้าเป็นกรณีตามมาตรา ๑๙ พนักงานสอบสวนในท้องที่ที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้ด้วย (มาตรา ๑๙ วรรคสอง) แสดงว่าในความผิดอาญาคดีหนึ่งๆ ที่เกิดขึ้น การสอบสวนอาจกระทำโดยพนักงานสอบสวนหลายท้องที่

91

(ต่อ)

โดยมีพนักงานสอบสวนท้องที่หนึ่งเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ โดยเป็นผู้รวบรวมพยานหลักฐานทั้งหมด สรุปสำนวนแล้วเสนอความเห็นต่อพนักงานอัยการว่าเห็นควรสั่งฟ้องหรือไม่ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้แก่พนักงานสอบสวนในท้องที่ที่ความผิดอาญาได้เกิด เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวกจึงให้พนักงานสอบสวนท้องที่ที่ผู้ต้องหาที่มีที่อยู่หรือถูกจับเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ (มาตรา ๑๘ วรรคสาม) หรือถ้าเป็นกรณีตามมาตรา ๑๙ ซึ่งผู้ต้องหาถูกจับแล้ว ถ้ายังไม่มีกรณีสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนที่พบการกระทำผิดก่อน พนักงานสอบสวนท้องที่ที่ผู้ต้องหาถูกจับเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ (มาตรา ๑๙ วรรคสอง (ก)) ถ้าจับผู้ต้องหาไม่ได้

92

(ต่อ)

พนักงานสอบสวนที่พบการกระทำผิดก่อนอยู่ในเขตอำนาจเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ (มาตรา ๑๙ วรรคสอง (ข)) จะเห็นได้ว่าพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจสอบสวนอาจมีได้หลายท้องที่ แต่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีได้เพียงท้องที่เดียวเท่านั้น ถ้าการสอบสวนกระทำโดยพนักงานสอบสวนที่ไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๘, ๑๙ หรือ ๒๐ หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม หรือ ๑๙ วรรคสองหรือมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง **ถือเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเท่ากับไม่มีการสอบสวน** มีผลทำให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง ทั้งนี้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐

93

การสอบสวน (มาตรา ๑๒๐-๑๔๗)

94

พนักงานอัยการฟ้องคดีได้ต้องมีการสอบสวนก่อน (มาตรา ๑๒๐)

ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐ ห้ามไม่ให้พนักงานอัยการฟ้องคดีใดต่อศาลโดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน

(ต่อ)

ข้อสังเกต หลักเกณฑ์ที่ต้องมีการสอบสวนก่อนพนักงานอัยการจึงจะมีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐ นี้ มีข้อยกเว้นกรณีคดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษา ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหา พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องด้วยวาจาโดยไม่ต้องมีการสอบสวนตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงฯ มาตรา ๒๐

การสอบสวนต้องกระทำโดยพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๘ ดังนี้ การสอบสวนโดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงไม่ใช่สอบในฐานะพนักงานสอบสวนถือว่าไม่มีการสอบสวน พนักงานอัยการโจทก์ที่ไม่มีอำนาจฟ้อง ฎีกาที่ ๓๑๓๐/๒๕๕๖

(ต่อ)

การสอบสวนที่กระทำโดยพนักงานสอบสวนที่ไม่มีอำนาจสอบสวน (พนักงานสอบสวนท้องที่อื่นที่ไม่ใช่ท้องที่ความผิดเกิด เชื่อหรืออ้างว่าเกิด) แต่เมื่อได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานสอบสวนในท้องที่ความผิดเกิดทำการสอบสวนพยานอีกครั้งหนึ่งโดยมีรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้ ถือว่าการสอบสวนดังกล่าวกระทำโดยพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบโดยถือว่าคดีดังกล่าวมีการสอบสวนโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ฎีกาที่ ๑๒๙๓๔/๒๕๕๓

ในกรณีขอแก้ไขฟ้องโดยเพิ่มเติมฐานความผิด ก็ต้องมีการสอบสวนในฐานความผิดข้อหาที่ขอเพิ่มเติมนั้นด้วยเช่นกัน ฎีกาที่ ๗๕๐/๒๕๔๔, ๘๐๑/๒๕๑๑

97

คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ

มาตรา ๑๒๐

ฎีกาที่ ๖๖๓๒/๒๕๖๑ หนังสือมอบอำนาจมีข้อความว่า โจทก์ร่วมขอมอบอำนาจให้ ส.ผู้รับมอบอำนาจให้ทำการดังนี้ ข้อ ๑ “แจ้งความร้องทุกข์ดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองฉะเชิงเทราหรือพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจสอบสวนคดีอาญากับบริษัท ศ.(จำเลยที่ ๑) ในเรื่องที่บริษัท ศ.ได้ทำการยกยอกเหล็กเส้นที่ใช้ในการก่อสร้าง ซึ่งผู้มอบอำนาจได้สั่งซื้อ....” ตามหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวระบุชัดเจนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ เท่านั้น ไม่มีข้อความใด ๆ ที่ระบุให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๒ หรือผู้ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ แต่อย่างใด

98

(ต่อ)

ทั้งความเป็นนิติบุคคลของจำเลยที่ ๑ นั้น เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากความ เป็นบุคคลของจำเลยที่ ๒ ที่มีฐานะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนจำเลย ที่ ๑ ประกอบกับความรับผิดในทางอาญาเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้กระทำ ความผิด กล่าวคือ บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอัน กฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเท่านั้น การที่จำเลยทั้งสองจะต้องรับผิดในผล แห่งการกระทำผิดเป็นเรื่องเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล เมื่อโจทก์ร่วมมีหนังสือ มอบอำนาจให้ ส.ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนโดยระบุให้ดำเนินคดีอาญาแก่ จำเลยที่ ๑ เท่านั้น

99

(ต่อ)

กรณีจึงไม่มีผลที่จะให้ถือได้ว่าโจทก์ร่วมร้องทุกข์ให้พนักงาน สอบสวนดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๒ เพื่อให้รับผิดในฐานะที่ได้ร่วม กระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ ด้วย พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจ สอบสวนคดีสำหรับจำเลยที่ ๒ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑ พนักงาน อัยการจึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๑๒๐

100

ฎีกาที่ ๖๑๙๔/๒๕๖๒

ในการสอบคำให้การผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน ไม่มีกฎหมายใด บังคับให้พนักงานสอบสวนต้องสอบคำให้การผู้ต้องหาใหม่ หากใน ภายหลังมีพยานให้การเกี่ยวกับวันเวลากระทำความผิดแตกต่างไป จากเดิม การที่พนักงานสอบสวนไม่เรียกจำเลยมาสอบคำให้การใหม่ จึงไม่ทำให้การสอบสวนไม่ชอบ โจทก์มีอำนาจฟ้อง

101

ฎีกาที่ ๑๘๔๗/๒๕๖๓ โจทก์ร่วมที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้เยาว์เป็นผู้ร้อง ทุกข์เองโดยมี ด. พาโจทก์ร่วมที่ ๑ ไปร้องทุกข์ การร้องทุกข์มิใช่ เป็นการทำนิติกรรม โจทก์ร่วมที่ ๑ กระทำเองได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม เมื่อโจทก์ร่วมที่ ๑ ร้องทุกข์ ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยและได้ให้การไว้ในฐานะผู้กล่าวหาความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราและความผิดฐานพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจารโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๑๒๑ โจทก์ มีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐

102

ฎีกาที่ ๑๙๕๗/๒๕๖๓ จำเลยที่ ๑ ลงลายมือชื่อโจทก์ร่วมที่ ๒ และประทับตราสำคัญของโจทก์ร่วมที่ ๑ ในช่องผู้มอบฉันทะ (ผู้ขอคืน) ในหนังสือแจ้งคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ก.พ. ๗๒ และลงลายมือชื่อโจทก์ร่วมที่ ๒ ในเอกสารประกอบเพื่อขอรับคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มอันได้แก่ หนังสือมอบอำนาจ สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลของโจทก์ร่วมที่ ๑ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของโจทก์ร่วมที่ ๒ รวม ๘ ชุด ซึ่งในกรณีเกี่ยวกับลายมือชื่อนั้นไม่มีกฎหมายให้อำนาจลงลายมือชื่อแทนกันได้ แม้เจ้าของลายมือชื่ออนุญาตหรือให้ความยินยอมก็ลงลายมือชื่อแทนไม่ได้ ดังนั้น ที่จำเลยที่ ๑ ลงลายมือชื่อโจทก์ร่วมที่ ๒ ในเอกสารจึงเป็นการลงลายมือชื่อปลอมในเอกสารดังที่บัญญัติไว้ใน ป.อ. มาตรา ๒๖๔

103

(ต่อ)

จำเลยที่ ๑ ปลอมเอกสารโดยความยินยอมของโจทก์ร่วมทั้งสอง โจทก์ร่วมทั้งสองจึงไม่อยู่ในฐานะที่จะได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลยที่ ๑ โจทก์ร่วมทั้งสองมิใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) อันจะมีอำนาจยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๐ ได้

จำเลยที่ ๑ ปลอมเอกสารและนำเอกสารปลอมดังกล่าวไปใช้แสดงต่อ อ. เจ้าหน้าที่สรรพากรผู้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในส่วนการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจนกระทั่งได้รับคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มไปแล้วเช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ อ. เจ้าหน้าที่สรรพากรผู้ดำเนินการดังกล่าวและกรมสรรพากร จำเลยที่ ๑ จึงมีความผิดฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอม ความผิดฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมตาม ป.อ.มาตรา ๒๖๔ และ ๒๖๘ เป็นความผิดอาญาแผ่นดินไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัว แม้โจทก์ร่วมทั้งสองมิใช่ผู้เสียหายตามกฎหมาย พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจสอบสวนได้โดยไม่ต้องมีคำร้องทุกข์และพนักงานอัยการโจทก์มีอำนาจฟ้อง

104

ฎีกาที่ ๑๖๙๒/๒๕๖๔ ความผิดฐานรับของโจร ความผิดฐานมีอาวุธปืนที่ นายทะเบียนไม่อาจออกใบอนุญาตให้ได้ไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมาย และฐานพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุ สมควรและโดยไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นความผิดต่อแผ่นดิน พนักงานสอบสวน ย่อมมีอำนาจสอบสวนในความผิดดังกล่าวได้เองโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยคำร้อง ทุข์หรือการมอบคดีจากผู้เสียหาย แม้จำสืบเอก ก. ร้องทุข์โดยไม่ได้รับ มอบอำนาจจากผู้เสียหาย หากทำให้มีผลกระทบต่ออำนาจสอบสวนของ พนักงานสอบสวน ซึ่งสามารถดำเนินการสอบสวนความผิดดังกล่าวได้โดย ชอบไม่ ดังนั้นเมื่อปรากฏว่าพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนโดยชอบ แล้ว พนักงานอัยการโจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๐

105

ฎีกาที่ ๒๑๘๑/๒๕๖๔ ยอดเงินกู้ตามสัญญากู้ยืมเงิน มีที่มาจากกรนำหนี้เก่า รวมกับ ดอกเบียในอัตราร้อยละ ๑๐ ต่อเดือน เมื่อยอดเงินตามสัญญากู้ยืมเงินดังกล่าวมีดอกเบี้ยที่ โจทก์ร่วมเรียกในอัตราร้อยละ ๑๐ ต่อเดือน ซึ่งเป็นดอกเบี้ยเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด รวมอยู่ด้วย อันเป็นความผิดตามพ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๔ (๑) การที่โจทก์ร่วมรับเช็คพิพาททั้งห้าฉบับจากจำเลยเพื่อชำระหนี้เงินกู้ยืมดังกล่าวโดยมีดอกเบี้ย ที่โจทก์ร่วมเรียกเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดรวมอยู่ด้วย แม้ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ตามเช็คดังกล่าว ก็จะถือว่าโจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) ไม่ได้ แม้โจทก์ ร่วมจะร้องทุข์ต่อพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนดำเนินคดีแก่ จำเลยตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.๒๕๓๔ มาตรา ๔ ก็ตาม ถือไม่ได้ ว่ามีการร้องทุข์และสอบสวนโดยชอบตามกฎหมายแล้ว พนักงานอัยการโจทก์ไม่มีอำนาจ ฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา๑๒๐ และ ๑๒๑ ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณา ความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.๒๔๙๙ มาตรา ๔

106

ฎีกาที่ ๓๕๗๘/๒๕๖๔ องค์ประกอบความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์นั้น ต้องกระทำต่อทรัพย์ของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ซึ่งคำว่า "ทรัพย์ของผู้อื่น" นั้นย่อมหมายความรวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายโดยตรงจากเจ้าของทรัพย์ให้เป็นผู้ครอบครองดูแลรักษาทรัพย์นั้น เมื่อรถจักรยานยนต์คันเกิดเหตุเป็นของ ล. และผู้เสียหายยืมจากเพื่อนรุ่นน้องมาใช้ โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ล. ซึ่งเป็นเจ้าของรถจักรยานยนต์คันเกิดเหตุได้มอบหมายโดยตรงให้ผู้เสียหายเป็นผู้ครอบครองดูแลรักษาจักรยานยนต์คันดังกล่าวโดยอาศัยสิทธิของเจ้าของทรัพย์ได้ ผู้เสียหายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ เมื่อ ล. ซึ่งเป็นผู้เสียหายที่แท้จริงไม่ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวนจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ การที่พนักงานสอบสวนสอบสวนจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานดังกล่าวจึงเป็นการไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานนี้ และผู้เสียหายไม่มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยที่ ๑ รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในการซ่อมรถจักรยานยนต์คันเกิดเหตุแก่ผู้เสียหายได้

107

ฎีกาที่ ๓๘๘๔/๒๕๖๔ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดได้รับหนังสือร้องเรียนว่า มีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงของผู้เสียหายไปเติมน้ำมันเชื้อเพลิงรถยนต์ส่วนตัว และ ช. พนักงานไต่สวนระดับต้นไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้ว อันเป็นการรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้นตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๘๔ (๕) (๙) ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจตามมาตรา ๘๙/๒ ที่จะส่งเรื่องดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปตาม ป.วิ.อ. ได้หากพิจารณาแล้วเห็นสมควรและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติก็ได้มีมติส่งเรื่องในส่วนของจำเลยให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ดังกล่าว เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและต่อเนื่อง

108

(ต่อ)

ดังนั้นการที่พันตำรวจโท ธ. พนักงานสอบสวนรับมอบสำนวนต่อมาจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดซึ่งได้มีการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเบื้องต้นไว้ ได้แก่ บันทึกถ้อยคำบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำมารวบรวมไว้เป็นพยานหลักฐานในคดีนี้และสอบคำให้การ ช. ไว้ในฐานะผู้กล่าวหาแล้วแจ้งข้อหากับถามคำให้การจำเลยเท่ากับว่าพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้วยการใช้ดุลพินิจรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยมีความผิดหรือบริสุทธิ์อันถือเป็นการสอบสวนโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว โจทก์มีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้

109

ฎีกาที่ ๖๕/๒๕๖๕ ความผิดฐานกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปีซึ่งมิใช่ภริยาของตนโดยใช้อาวุธ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๗ วรรคสี่ เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ถือเป็นการผิดที่กระทำต่อรัฐมิใช่ความผิดต่อส่วนบุคคลผู้พบเหตุความผิดมีอำนาจกล่าวโทษผู้กระทำความผิดต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดได้ และพนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนดำเนินคดีต่อจำเลยซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดโดยมิพักต้องคำนึงว่าผู้กล่าวโทษเป็นผู้เสียหายหรือเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้เสียหายหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๑ แม้ผู้เสียหายที่ ๒ มิใช่ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เสียหายที่ ๑ และมีผู้ที่มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่ ๑ ตามมาตรา ๕ (๑) ก็ไม่เป็นเหตุให้การกล่าวโทษของผู้เสียหายที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนจึงมีอำนาจสอบสวน โจทก์มีอำนาจฟ้อง

110

เหตุที่พนักงานสอบสวนมีอำนาจไม่ทำการสอบสวน (มาตรา ๑๒๒)

พนักงานสอบสวนจะไม่ทำการสอบในกรณีต่อไปนี้ก็ได้

(๑) เมื่อผู้เสียหายขอความช่วยเหลือ แต่ไม่ยอมรับร้องทุกข์ตามระเบียบ

(๒) เมื่อผู้เสียหายฟ้องคดีเสียเองโดยมิได้ร้องทุกข์ก่อน

(๓) เมื่อมีหนังสือกล่าวโทษเป็นบัตรสนเท่ห์ หรือบุคคลที่กล่าวโทษด้วยปากไม่ยอมบอกว่าเขาคือใคร หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อในคำกล่าวโทษหรือบันทึกคำกล่าวโทษ

111

การสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายถือว่าไม่มีการสอบสวน

การสอบสวน ตามมาตรา ๑๒๐ หมายถึงการสอบสวนที่
ชอบด้วยกฎหมายด้วย พนักงานอัยการจึงจะมีอำนาจฟ้อง
คดีอาญาที่มีการสอบสวนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถือว่าคดีนั้น
ไม่มีการสอบสวน มีผลทำให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง

112

การสอบสวนที่ชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่กรณีดังต่อไปนี้

๑. การสอบสวนที่กระทำโดยพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจตาม บทบัญญัติ มาตรา ๑๘, ๑๙ ที่กล่าวมาแล้ว การสอบสวนที่กระทำโดยพนักงานสอบสวนที่ไม่มีอำนาจ ถือว่าไม่มีการสอบสวน พนักงานอัยการย่อมไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐ (ฎีกาที่ ๕๑๘/๒๕๐๖, ๗๒๖/๒๔๘๓, ๓๗๑/๒๕๓๑ ในหัวข้ออำนาจสืบสวนสอบสวน) หรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม ๑๙ วรรคสอง ก็ถือไม่ได้ว่ามีการสอบสวนคดีนั้น พนักงานอัยการก็ไม่มีอำนาจฟ้องเช่นกัน ฎีกาที่ ๑๓๐๕/๒๔๘๒, ๖๕๐/๒๕๒๘, ๔๖๓๔/๒๕๔๓

113

(ต่อ)

๒. คดีความผิดต่อส่วนตัว พนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนได้ **ต้องมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ** (มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง)

คำร้องทุกข์จะ**ทำเป็นหนังสือหรือร้องด้วยปากก็ได้** ถ้าเป็นหนังสือต้องมีวันเดือนปีและลงลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ ถ้าร้องด้วยปาก ให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ ลงวันเดือนปีและลงลายมือชื่อของผู้บันทึกกับผู้ร้องทุกข์ในบันทึกนั้น (มาตรา ๑๒๓ วรรคสาม)

คำร้องทุกข์นั้นต้องปรากฏชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ ลักษณะแห่งความผิด พฤติการณ์ต่างๆ ที่ความผิดนั้นได้กระทำลง ความเสียหายที่ได้รับและชื่อหรือรูปพรรณของผู้กระทำผิดเท่าที่จะบอกได้ (มาตรา ๑๒๓ วรรคสอง)

114

(ต่อ)

พนักงานสอบสวนจะสอบสวนคดีความผิดต่อส่วนตัว (ความผิดอันยอมความได้) ได้ต่อเมื่อมีคำร้องทุกข์เสียก่อน แต่ต้องเป็นการร้องทุกข์ที่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนจึงจะมีอำนาจสอบสวนได้ ดังนั้น หากสอบสวนคดีความผิดต่อส่วนตัวไปโดยไม่มีคำร้องทุกข์หรือเป็นคำร้องทุกข์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถือว่าไม่มีการสอบสวน มีผลทำให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐ เช่น ผู้ที่ไปร้องทุกข์ไม่ใช่ผู้เสียหาย ถือว่าคดีความผิดต่อส่วนตัวนั้นไม่มีการร้องทุกข์ตามกฎหมาย พนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวน และทำให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง ฎีกาที่ ๔๖๘๔/๒๕๒๘ (ประชุมใหญ่), ๘๑๕/๒๕๓๕ (ประชุมใหญ่), ๒๔๓/๒๕๒๙, ๑๓๓๘/๒๕๓๒

115

ฎีกาที่ ๒๔๑๑/๒๕๖๓ ความผิดฐานนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จเป็นคดีอาญาแผ่นดิน มิใช่เป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวที่ห้ามพนักงานสอบสวนทำการสอบสวน เว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง เมื่อมีความผิดอาญาแผ่นดินเกิดหรืออ้าง หรือเชื่อว่า ได้เกิดขึ้นและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ย่อมเป็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าพนักงานตำรวจ ที่ต้องสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิด ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพื่อเอาความผิดแก่ผู้กระทำผิดอาญาทั้งปวงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ ประกอบมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าจะมีผู้เสียหายร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษผู้กระทำผิดหรือไม่ การสอบสวนของพนักงานสอบสวนจึงเป็นการกระทำโดยชอบ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

116

(ต่อ)

๓. การแจ้งข้อหา การสอบสวนที่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องมีการแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหา และแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหา (มาตรา ๑๓๔ วรรคหนึ่ง)

117

(ต่อ)

ในการแจ้งข้อหา พนักงานสอบสวนต้องแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด แล้วจึงแจ้งข้อหาให้ทราบ (มาตรา ๑๓๔ วรรคหนึ่ง) การแจ้งข้อหาจะต้องมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดตามข้อหา นั้น (มาตรา ๑๓๔ วรรคสอง) พนักงานสอบสวนจะกล่าวหาผู้ใดลอยๆ โดยไม่มีหลักฐานตามสมควรไม่ได้

กรณีที่ไม่มีการแจ้งข้อหา มีผลทำให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง (ฎีกาที่ ๓๑๓๐/๒๕๕๖)

118

สรุป การสอบสวนที่ไม่ชอบอันจะมีผลถึงอำนาจฟ้องของอัยการนั้นมีเพียง ๔ กรณีเท่านั้น

๑. ผู้สอบสวนต้องเป็นพนักงานสอบสวนที่มีเขตอำนาจสอบสวน ตาม มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง, ๑๙ วรรคหนึ่ง, และ ๒๐ วรรคหนึ่ง
๒. ผู้สรุปสำนวนการสอบสวนส่งไปยังพนักงานอัยการต้องเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบคดีนั้น
๓. หากเป็นความผิดต่อส่วนตัว ต้องมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบแล้ว ตาม มาตรา ๒ (๗), ๑๒๓, ๑๒๔ ทั้งนี้ตามมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง
๔. มีการแจ้งข้อหาโดยชอบตามมาตรา ๑๓๔ วรรคหนึ่ง

119

(ต่อ)

การฝ่าฝืนบทบัญญัติอื่น ๆ นอกจากนี้ แม้จะไม่ชอบด้วยบทบัญญัติดังกล่าว แต่ก็ไม่ทำให้การสอบสวนของพนักงานสอบสวนเสียไป เช่น ฝ่าฝืนมาตรา ๑๒๔/๑, ๑๓๓ ทวิ, ๑๓๔ วรรคสอง, วรรคสาม, วรรคสี่, ๑๓๔/๑ ถึง ๑๓๔/๔, ๑๓๕ ฯลฯ

เพียงแต่พยานหลักฐานที่ได้มานั้นอาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ ตามมาตรา ๒๒๖, ๒๒๖/๑ หรือ ๑๓๔/๔

120

(ต่อ)

นอกจากนี้ ปัญหาที่ว่า การสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมายอันมีผลให้อัยการไม่มีอำนาจฟ้องนั้น เป็นปัญหาเรื่องอำนาจฟ้องและเป็นปัญหาอันเกี่ยวข้องกับความสะดวกเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างหรือไม่มีผู้ใดคัดค้าน ศาลก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ (ฎีกาที่ ๕๑๘/๒๕๐๖, ๑๗๕๖/๒๕๕๐, ๓๗๑/๒๕๓๑)

121

การสอบสวนคดีที่ต้องมีการขึ้นสูตรพลิกศพ (มาตรา ๑๒๙)

การสอบสวนคดีที่ต้องมีการขึ้นสูตรพลิกศพ (มาตรา ๑๒๙)

ตามมาตรา ๑๒๙ บังคับว่า ถ้าการขึ้นสูตรพลิกศพยังไม่เสร็จ ห้ามมิให้ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ดังนี้ หากไม่มีการขึ้นสูตรพลิกศพเลย หรือทำไม่สมบูรณ์หรือการขึ้นสูตรพลิกศพกระทำไปโดยไม่ชอบก็ไมห้ามให้ฟ้องคดี ฎีกาที่ ๑๒๙๙-๑๓๐๐/๒๔๘๑, ๓๖๓/๒๔๙๓

122

(ต่อ)

ถ้าขณะที่ผู้ตายถูกจำเลยทำร้าย ผู้ตายไม่ได้อยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน แม้ผู้ตายจะถึงแก่ความตายในระหว่างเจ้าพนักงานตำรวจนำส่งโรงพยาบาล ก็ไม่ได้เกิดจากการกระทำของเจ้าพนักงานหรืออยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน จึงไม่ต้องมีการไต่สวนการชันสูตรพลิกศพตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสาม เมื่อชันสูตรพลิกศพเสร็จแล้วพนักงานอัยการจึงมีอำนาจฟ้องจำเลยได้ ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๙ ฎีกาที่ ๑๗๕๐/๒๕๓๙

123

การดำเนินการสอบสวน (มาตรา ๑๓๐-๑๔๗)

ให้เริ่มทำการสอบสวนโดยมิชักช้า จะทำการในที่ใด เวลาใด แล้วแต่จะเห็นสมควร โดยผู้ต้องหาไม่จำเป็นต้องอยู่ด้วย (มาตรา ๑๓๐) ผู้ต้องหาที่มีสิทธิได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม (มาตรา ๑๓๔ วรรคสาม) แต่การที่ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการสอบสวนนั้น เป็นการสอบสวนไม่ชอบตั้งนั้น แม้พนักงานสอบสวนเพิ่งเริ่มทำการสอบสวนหลังจากได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาเป็นปี ก็ไม่ทำให้การสอบสวนนั้นไม่ชอบ ฎีกาที่ ๔๓๐/๒๕๔๖

การสอบปากคำในชั้นสอบสวนไม่จำเป็นต้องกระทำต่อหน้าผู้ต้องหา ฎีกาที่ ๖๖๑๒-๖๖๑๓/๒๕๔๒

124

การรวบรวมพยานหลักฐานของ พนักงานสอบสวน (มาตรา ๑๓๑)

ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา และเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา (มาตรา ๑๓๑)

พนักงานสอบสวนต้องให้โอกาสผู้ต้องหาที่จะแก้ข้อหา และที่จะแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตนได้ (มาตรา ๑๓๔ วรรคสี่)

125

(ต่อ)

ข้อสังเกต การรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน นอกจากจะกระทำไปเพื่อหาตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ความผิดแล้ว ยังกระทำไปเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาด้วย กล่าวคือแม้เป็นพยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนก็มีหน้าที่ต้องรวบรวมด้วย ผู้ต้องหาจึงอาจเสนอพยานหลักฐานที่เป็นประโยชน์แก่ตนเพื่อให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนก็ได้

ดังนั้น พนักงานสอบสวนมีอำนาจรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิด รวมทั้งพยานหลักฐานที่ผู้ต้องหานำมาให้พนักงานสอบสวนด้วย ฎีกาที่ ๑๓๙๐/๒๕๒๒, ๗๘๘๖/๒๕๕๓

126

(ต่อ)

พนักงานสอบสวนมีอำนาจอายัดเงินฝากได้เพื่อทราบข้อเท็จจริงและ
พฤติการณ์ต่าง ๆ ฎีกาที่ ๗๕๒๘/๒๕๕๒

แต่อย่างไรก็ตาม มาตรา ๑๓๑ มิได้บังคับให้พนักงานสอบสวนจำต้อง
รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคดีทั้งหมดรวมไว้ในสำนวนคดีแต่อย่าง
ใด พนักงานสอบสวนจึงมีดุลพินิจว่าจะรวบรวมหรือไม่รวบรวมหลักฐาน
อะไรเข้าไว้ในสำนวนการสอบสวนก็ได้ ฎีกาที่ ๓๓๓๔/๒๕๕๘,
๕๗๖๖/๒๕๕๙

127

(ต่อ)

ข้อสังเกต เรื่องนี้เป็นการวินิจฉัยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๑ (เดิม) วางหลัก
ว่าพนักงานสอบสวนมีดุลพินิจในการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์
ตัวผู้กระทำความผิด และพิสูจน์ความผิดซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติเดิม กรณีตาม
บทบัญญัติที่แก้ไขใหม่ที่ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่พิสูจน์ความ
บริสุทธิ์ของผู้ต้องหาด้วย พนักงานสอบสวนย่อมมีดุลพินิจในการรวบรวม
พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของจำเลยด้วยเช่นกัน

พนักงานสอบสวนมีดุลพินิจว่าจะสอบปากคำพยาน การที่พนักงานสอบสวน
ไม่สอบปากคำพยานบางปากแล้วนำมาเบิกความต่อศาล ไม่เป็นข้อพิรุช ฎีกาที่
๓๑๑๐/๒๕๕๑

128

ฎีกาที่ ๓๑๑๐/๒๕๕๑ การรวบรวมพยานหลักฐานที่พิสูจน์ว่าจำเลยมีความผิดเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะดำเนินการตามที่เห็นสมควร เมื่อโจทก์เห็นว่าพยานหลักฐานในสำนวนมีน้ำหนักเพียงพอที่จะลงโทษจำเลย การที่โจทก์ไม่สั่งให้พนักงานสอบสวนสอบปากคำเด็กหญิง ส. และเด็กหญิง น.ไว้เป็นพยาน และนำมาเบิกความต่อศาล จึงไม่เป็นพิรุณแต่อย่างใด

129

ฎีกาที่ ๑๖๔๓๖/๒๕๕๕ ตาม ป.วิ.อ.การสอบสวนคดีอาญาเป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.อ.นี้ เมื่อใช้ดุลพินิจในการรวบรวมพยานหลักฐานตามที่เห็นสมควรภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดและไม่ปรากฏว่ามีชอบด้วยกฎหมายระเบียบข้อบังคับอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้ แม้ในชั้นสอบคำให้การพยานปาก อ. จะไม่จัดให้พยานลงลายมือชื่อรับรองการดูและชี้ตัวก็ไม่ทำให้การสอบสวนเสียไป เนื่องจากไม่มีกฎหมายบังคับให้ต้องมีการลงลายมือชื่อรับรองในการสอบสวนชั้นตอนนี้

130

ฎีกาที่ ๓๕๒/๒๕๖๔ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๑ ให้พนักงานสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริง และ พฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิด เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดและ พิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ จึงเป็นดุลพินิจของพนักงาน สอบสวนที่จะรวบรวมพยานหลักฐาน เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่า พยานหลักฐานเพียงพอแล้วจะไม่รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมหรือไม่ ดำเนินการสอบพยานก็ได้ ไม่ทำให้พยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวน รวบรวมไว้แล้วไม่อาจรับฟังได้

131

(ต่อ)

คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา คำพิพากษาส่วนอาญาย่อมผูกพันจำเลย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๖ จำเลยไม่อาจโต้เถียงข้อเท็จจริงให้รับฟังเป็นอย่าง อื่นได้ ฉะนั้น เมื่อจำเลยกับพวกร่วมกันกระทำความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้ตาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นละเมิดต่อผู้ร้องซึ่งเป็นมารดาผู้ตายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๐ ศาลมีอำนาจวินิจฉัยและกำหนดค่าสินไหมทดแทนได้ตาม พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดที่จำเลยกระทำต่อผู้ตายได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๓๘ วรรคหนึ่ง

132

ฎีกาที่ ๕๔๓๑/๒๕๖๔ ในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อจะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษนั้นเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนพิจารณาเห็นว่าพยานหลักฐานที่มีอยู่เพียงพอแล้ว ย่อมเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องนำพยานหลักฐานส่งตรวจพิสูจน์ก็ย่อมกระทำได้ ประกอบกับได้รับความจากพันตำรวจโท ว. ว่า สาเหตุที่ไม่ได้มีการตรวจเขม่าดินปืนที่มีของจำเลย เนื่องจากการตรวจหาเขม่าดินปืนจะต้องกระทำหลังเกิดเหตุภายในไม่เกิน ๖ ชั่วโมง แต่คดีนี้มีการไปตรวจค้นที่บ้านจำเลยเกิน ๖ ชั่วโมงแล้วพนักงานสอบสวนจึงมีเหตุผลที่ไม่ส่งตรวจพิสูจน์